

ንቃትና ዕውቅና ከሥም አጠራራችን ይጀምራል!

የዚህ ፅሁፍ መልዕክት ኢትዮጵያ ውስጥ መሥዋዕትነት በመክፈል አኩሪ ታሪክ እያሥመዘገበ ለሚጓዘው ጀግናው አማራ ሳይሆን በውጭ አገር ለሚገኘው አማራ ሀብረተሰብ ነው።

እኛ አማራዎች ለማንነታችንና ለህልውናችን ዘብ እንቁም ብለን ከተነሳንባቸው ቀናት ጀምሮ ሁሉንም ነገር በንቃትና በጥንቃቄ መናገርና መተግበር ሥለሚገባን፣ በጠላቶቻችን የተቀነባበሩ አደገኛ ቃላትንም ሆነ አካሄዶችን ከየቦታው መዘዝ አሥከትለው ሥለሚሰነዘሩ ሳናስተውልና ሳንነቃ **ዕውቅና ከመስጠት ለመቆጠብና ለመራቅ ንቃታችን ወሳኝ** ነው።

ሥለሆነም ጥርት ያለ ግንዛቤ እንዲኖረን፣ ለራሳችን ቃል የምንገባባቸው ተግባራት የሚከተሉት ቢሆኑ ለቆምንለት ማንነትና ህልውና አሥተዋፅዖታቸው ግዙፍ ይሆናል።

1ኛ) “ባንዲራ” የሚለው ቃል የኢጣልያ ቃል ስለሆነ፣ ከዛሬ ጀምሮ “ሠንደቅ ዓላማ” ማለት ብናዘውትር ይመረጣል፤

2ኛ) ክልሎችን በተመለከተ የአማራ ክልል ተብዬው፣ የኦሮሞ ክልል ተብዬው ወዘተ ብለን መጥራት እናዘውትር፤ አለበለዚያ እንደ እሥከዛሬው ከቀጠልን የትግሬን ዘረኞች እንቃወማለን እያልን እሱ ያጎረሰንን በመዋጥ ተቃውሟችን ድጋፍ ከመሆን አያልፍም፤

3ኛ) አወቅነውም አላወቅነውም አሮሚያ ብለን መጥራት የኦሮሞ ሀገር እንዳለ አድርገን እንደመቀበል ሥለሚሆን፣ የኦሮሞ ክልል ተብዬው በአሩሲ በባሊ፣ በወለጋ ወዘተ እያልን እንጥራ፣ አለበለዚያ የአማራውንና የሌሎች ጎሳዎችን መሬትም የኦሮሞ ብቻ እንደሆነ አፀደቅንለት ማለት ይሆናል።

ይህ ቸልተኛነታችን ደግሞ ኢትዮጵያ እንደአገር እንዳትቆም፣ በለንደኑ የኦሮሞ ሥብሰባ ላይ ሊበን ዋቆ በአጨበጨቡለት ግብረአበሮቹ አጃቢነት “በኢትዮጵያ መቃብር ላይ አሮሚያን እንመሠርታለን” እንዳለው እንዲመሠርት አጠናክርንለት ማለት ይሆናል።

እነመለስና እነሌንጮ ዓላማቸውን ለመተግበር ሥሞቹንና ክልሎቹን ሲከፋፍሉ አማራን ገፍትረው፣ የሁለቱ የትግሬ እና የኦሮሞ ክልል ተብዬዎቹን ከማሥፋትም አልፈው፣ በላኮ መልዘ (ወሎ) በኩል ወሰንተኞች ለመሆን በቅተዋል። እኛም የጠነሰሱትን ሴራ በጥልቀት መርምረንና አሥበን ማክሸፍ የግድ ይለናል። ለዚህም ነው አርዕስቱን “**ንቃትና ዕውቅና ከሥም አጠራራችን ይጀምራል**” ያልኩት።

ዛሬ ከሞረሽ ወገኔ የአማራ ድርጅት ከተገኘው ዜና ሥንነሳ ደግሞ የትግሬው ዘረኛ ቡድን ከነባሮቹ ክልል ተብዬዎቹ መካከል ትልልቆቹን ከፋፍሎ ካልተከፋፈሉት ጋር አዳምሮ በጠቅላላ 39ክፍላተ ሀገራት እያደረጋቸው እንደሆነ ነው።

የትግሬ ዘረኛው ቡድን እሥከዛሬ ሥልጣን ላይ ለመቆየት በአሥራ አንድ ክፍሎች ከፍሎን ነበር። በዚህም ምክንያት በደንበኞች ብዙ ውጣ ውረድ አሥከትሎ እሥከጦርነት አድርሶናል። ዛሬም ይህንን የሚያደርገው በሚከፋፍላቸው 39 ክፍላት ሀገራት መካከል ወደፊት በደንበር ይገባኛል ጥያቄ መበጣበጥ እንዲፈጠር በማድረግ፣ እስካሁን የሚደረግበትን ተቃውሞ አቅጣጫ ለማሥለወጥ ነው። ሥለዚህ እኛ አማራዎች የተነሳነው ለማንነታችንና ለህልውናችን እሥከሆነ ድረስ የትግሬው ቡድን አካባቢዎችንም ከፋፈልኩ ቢል እንደማንቀበለው በማሳዩት ያላንዳች መከፋፈልና መጋጨት በጀመርነው የትጥቅ ትግል መንገድ ብቻ ቀጥለን ማንነታችንን ማረጋገጥ አለብን።

4ኛ) አማርኛ ቋንቋችንን ጠላቶች ሊያጠፉት ዘመቻ ከፍተውበታል። እኛም ራሳችን አማራዎች ሳናውቀው ከጠላት ባልተናነስ መልኩ በየምንኖርባቸው ሀገራት ያሉትን የላቲን ሆነ ሌሎችንም ቃላት እየደባለቅን አማርኛችንን እያደበዘዘነው ሥለሆነ፣ ከዛሬ ጀምሮ እያንዳንዱ ቃል ከአፋችን ከመውጣቱ በፊት ጥንቃቄ በማድረግ በአማርኛ ጀምረን በአማርኛ መጨረስ የማንነታችን መገለጫ ከሆኑት እሴቶቻችን ውስጥ አንዱ ሥለሆነ፣ የውዴታ ግዴታችን መሆኑን መገንዘብ ተገቢ ነው። ድረገጆችም ጭምር ማለቴ ነው። እሥካሁን ከኢትዮፓትሪዎትስ ድረገፅ የተሻለ አላየሁም። በተለይ ደግሞ ኢትዮፓትሪዎትም በግራ በኩል ያሉትን ወደአማርኛ ከቀየራቸው እሱን ተሟላለት እላለሁ።

5ኛ) ሥለሥም አጠራራችን! በተለያዩ ሥብሰባዎች ወቅት “ጋሼ እገሌ፣ ዶክተር እገሌ፣ መቶ አለቃ እገሌ፣ ወጣት እገሌ፣ ወጣት ገጣሚ እገሌ፣ ወጣት ጋዜጠኛ እገሌ ወዘተ” የሚሉ አጠራሮች ተስተውለዋል። ይህ ዓይነቱ አጠራር እንደጥንቱ ባህላችን ቢሆን ኖሮ ባልከፋ፣ ግን ዛሬ በተጨማሪም ዕውነታው ሲታይ አጠራሩ እንደጥንቱ ባህላችን ልባዊ ሳይሆን አፋዊና ለበጣ አቀፍ ብሎም የቅርበት ሳይሆን የእርቀት ምልክት እንደሆነ በብዙ መልኩ ይሥተዋላል። ሥለዚህ ከዛሬ ጀምሮ በተለይ ሥብሰባ ላይ፣ ለሁላችንም የመቀራረብና የእኩልነት መገለጫ እንዲሆን “ወንድም እገሌ፣ እህት እገሊት” ብንባባል ይመረጣል።

6ኛ) ሥለዜናዎች! ማዳመጥ (መስማት) ጥሩ ነው፣ ማንበብ ቢጨመርበት የተሻለ ነው፣ መጻፍ ከታከለበት ይበልጥ የተሟላ ይሆናል። ሥለዚህ ብዙሀኑ መስማት እንጅ ማንበብ ላይ እምብዛም ነው። ካልተነበበ ደግሞ በመስማት ብቻ የተሟላ ግንዛቤ ለመጨበጥም ሆነ፣ የወቅቱን (የፌስቡክም፣ የድረገፅችን ወዘተ) ግርግር ጠንክሮ ለመጋፈጥ ያዳግታል። አማራዎች ሆነው የገዛ ቋንቋቸውን ማንበብ ይከብዳል ሲሉ አዝናለሁ። አንዳንዶቹም አማራዎች ኢትዮጵያ ተወልደው አድገው (ፍላጎቱ ኑሯቸው የአማርኛ ፕሮግራም ያላስገቡትን አይጨምርም) ቋንቋውን እየቻሉም ከእነአካቴው “እንግሊዝኛ ነው የሚቀናኝ” ሲሉ አለማፈራቸው። የራሳቸውን የቁም ሞት ወሬ ብለው ማውራታቸው ምን መልስ እናገኛለን ብለው አስበው ይሆን?

እሥከዛሬ በማወቅም ይሁን ባለማወቅ ብዙ ነገሮችን ቸል እያልን በመዘናጋት አሳልፈናል፤ ብዙ ነገሮችንም ተበልተናል፤ ከእንግዲህ ግን ይብቃ፤ እንንቃ። የእናታችንን ቋንቋ አማርኛን ላለማንበብ መሸሽ ለአማራው ውርደት ነው። ሥለዚህ መቼም ልብ ያለን ልብ እንበልና “ባለቤቱ ያቀለለውን አሞሌ ባለ ዕዳ አይቀበለውም” እንዳይሆን፤ ሁላችንም አማርኛችንን ለማንበብ ራሳችንን እናሳምን፤ ድፍረቱም ይኑረን።

ፖኛ) ከ1983ዓ.ም(1991) የትግሬ ዘረኞች በእኛ በአማራዎች ላይ ያለማቋረጥ የዘር ማጥፋት ወንጀል እየፈፀሙብን ባለበት ወቅት “ ወያኔና የኢትዮጵያ መንግሥት፣ ወዘተ” የሚሏቸው ቃላት ከአማራው አንደበት ሲወጣ ያሳፍራል። አማራ ያልተቀበለውን ቡድን መንግሥት ማለት መቆም አለበት፤ አሳፋሪ ነውና። ከዛሬ ጀምሮ እንደሚከተለው ቢሆን ይመረጣል። ይህም የሁላችንም አመለካከት ከጉራማይሌነት ወደአንድነት ሲሳብ ንቃታችንም በዚያው ልክ አንድ ደረጃ ከፍ ማለቱን ያመለክታል። ሥለሆነም

(ሀ) ለሁሉም ከገጠር እሥከከተማ ለሚገኘው ህብረተሰባችን በማያሻማ ሁኔታ ቁልጭና ጥርት ባለ መንገድ ጠላቱ ማን እንደሆነ እንዲረዳ ወያኔ ከሚለው ቃል ይልቅ የትግሬ ዘረኞች ቢባል ይመረጣል። የኢትዮጵያ መንግሥት የሚለውንም ዓረፍተ ነገር፤ የትግሬ ዘረኞች መንግሥት በሚል ቢተካ ይመረጣል። (ለ) መከላከያውንም የትግሬ ዘረኞች መከላከያ ተብዬው፣ (ሐ) የትግሬ ዘረኞች ደህንነት ተብዬው፣ (መ) የትግሬ ዘረኞች ፍትህ ተብዬው፣ (ሠ) የትግሬ ዘረኞች ፍርድ ቤት ተብዬው፣ (ረ) የትግሬ ዘረኞች ማረሚያ ቤት ተብዬው (በትግሬ ዘረኞች የአማራ መጥፊያ ቤት) (ሰ) የትግሬ ዘረኞች ባንዳ ብአዴን ወዘተ ቢባል ይመረጣል።

25ዓመት ሙሉ የትግሉን ሜዳ ለዘረኞችና ለተገንጣዮች እንደለቀቅንላቸው ሁሉ፤ ዛሬም እንደትናንቱ እንደገበታ ውሀ እየዋለልን፤ በቸልተኝነት ያዝ ለቀቅ እያደረግን ከቀጠልን እኛም ጠፊዎች ነን፤ አገርም ጠፊ ነው። በተናጠል ኡ ኡታ ብናበዛ ተሰባስበው እንደከብት የሚነዱንን አጥፊዎች ማሸነፍ ምንጊዜም አንችልም። እኛ አማራዎች ጠላትን ልናሸንፍ የምንችለው ተሰባስበን በአንድነት ሥንቆም ብቻ ነው። በተለይ ደግሞ ውጭ አገር ያለነው፤ በሆነ ባልሆነው የምንፍረከረክ ከሆነ ምንጊዜም ከተሸናፊነት አንወጣም። ሁለት ልብ መሆን ከመጣ በምንም ይሁን በምን አሸናፊ መሆን አይታሰብም። “ለማሸነፍ ጠላትህን አጥብቀህ ጥላ” የሚለውን መርህ በማንገብ ቆራጥነትንና ልበሙሉነትን መላበሱና ማዳበሩ የግድ ነው።

አማራ ባለው የዓላማ ፅናት ለድል ይበቃል!
አያሌው ፈንቱ